

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/14

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/7211
Karar No. 2023/5674
Tarihi: 13.04.2023

- SENDİKA
- SENDİKALARIN DEMOKRATİK İŞLEYİŞE SAHİP OLMASININ ZORUNLU OLDUĞU
- SENDİKA ŞUBE GENEL KURULUNUN İPT5ALİ DAVASINDA ŞUBE YÖNETİCİLERİNİN DE DAVALI GÖSTERİLMESİNİN GEREKTİĞİ
- YARGILAMANIN İADESİ

ÖZETİ: 6356 sayılı Kanun'un 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde sendikalar, işçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek için en az yedi işçi veya işverenin bir araya gelerek bir işkolunda faaliyette bulunmak üzere oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar olarak tanımlanmıştır. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51 inci maddesi de aynı doğrultudadır. Aynı maddenin son fıkrasında sendikaların yönetim ve işleyişlerinin demokrasi esaslarına aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

Bu itibarla her ne kadar Dairemiz uygulamasında şube genel kurulunun iptali davalarında, sendika genel merkezi ile sendika şubesi arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğu ve davanın, sendika genel merkezi yanında ilgili sendika şubesine de yöneltilmesi gerektiği, ilgili şube davaya dâhil edilmeksizin yargılamanın sonuçlandırılmasının yargılamanın iadesi sebebi olduğu kabul edilmekte ise de yeniden yapılan değerlendirme sonucunda anılan içtihadın değiştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu açıklamalar ışığında sendika şube genel kurulunun

iptali davalarında, sendika genel merkezi ile iptali talep edilen genel kurulda şube yönetim kurulu üyesi seçilen gerçek kişilerin tamamının zorunlu dava arkadaşı olduğu, davanın sendika genel merkezi ile şube yönetim kurulu üyelerine yöneltilmesi gerektiği, sendikanın temsilcisi sıfatının bu kişilere ait olduğu kabul edilmelidir. Nitekim sendika şubelerinin tüzel kişiliğinin bulunmadığı ve bu anlamda ilgili sendika şubesinin davaya dâhil edilmesi uygulamasının usul hukuku bağlamında da sorunlar yarattığı dikkate alındığında, şube yöneticilerine davanın yöneltilmesinin hukuki dinlenilme hakkının gereğinin yerine getirilmesini sağlayacağı açıktır.

Yargılamanın iadesi, bazı ağır yargılama hatalarından veya eksiklerinden dolayı, maddi anlamda kesin hükmün sona ermesini ve daha önce kesin hükme bağlanmış olan bir dava hakkında yeniden yargılama ve inceleme yapılmasını sağlayan olağanüstü bir kanun yoludur. Yargılamanın iadesi sebepleri, sınırlı olarak 6100 sayılı Kanun'un 375 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilmiştir. Hükmün (c) bendinde yer alan düzenlemeye göre “Vekil veya temsilci olmayan kimselerin huzuruyla davanın görülmüş ve karara bağlanmış olması” durumu da yargılamanın iadesi sebebidir.

Taraflar arasındaki yargılamanın iadesi davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacılar Mustafa Barın ve Salih Memiş vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esaslan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacılar Mustafa Barın ve Salih Memiş vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi.

Davacılar Mustafa Barın ve Salih Memiş vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması istenilmiş ise de; davanın niteliği gereğince kanunda ivedi şekilde sonuçlandırılması öngörüldüğünden duruşma isteminin reddine, incelemenin dosya üzerinden yapılmasına karar verilmiş olmakla; dava dosyası için Tetkik Hâkimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde; Mahkemenin 2021/203 Esas, 2021/373 Karar sayılı dosyasında gerçekliği bulunmayan, usul ve kanuna aykırı gerekçeler ile davalı Sendikanın 2 No.lu Şubesinin 10.03.2021 tarihli Olağan Genel Kurulunun iptalinin talep edildiğini, yargılama sonucunda "Davacıların davasının Kabulüne, Davalı Türkiye İşçileri (T...İş) Sendikası' nın Ankara 2. Nolu Şube Yönetim Kurulunun 11. Olağan Genel Kurulu' nun 10/03/2021 tarihinde yapılmasına dair 22/02/2022 tarih ve 479 sayılı kararının YOK HÜKMÜNDE OLDUĞUNUN TESPİTİNE, Davalı Türkiye İşçileri (T...İş) Sendikası' nın Ankara 2. Nolu Şube' sinin 10/03/2021 tarihli 11. Olağan Genel Kurulu' nun tüm hukuki sonuçları ile birlikte İPTALİNE" şeklinde karar verildiğini, söz konusu Mahkeme kararının davanın taraflarının olağan kanun yollarından hiçbirine başvurmaması sebebiyle kesinleştiğini, müvekkillerinin bu davadan davalı Sendika vekilinin, müvekkillerinin davalı Sendikaya karşı açmış olduğu Ankara 58. İş Mahkemesinin 2021/673 Esas sayılı dosyası ile Ankara 15. İş Mahkemesinin 2021/611 Esas sayılı dosyasına 08.06.2022 tarihinde sunulmuş olan beyan dilekçesi ile haberdar olduklarını, Mahkemece verilmiş olan hükmün, davanın şube yönetim kurulu üyesi müvekkillere zorunlu olarak ihbarı gerekirken ihbar edilmeyerek Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemesi, davanın taraflarının gerçeği gizleyerek, belge ve bilgi sunmayarak karara tesir eden hileli bir davranışta bulunmuş olması, davalı Sendika şubesinin taraf ehliyetinin bulunmaması, davanın taraflarının taleplerinin aşarak yok hükmünde olduğuna dair karar verilmesi ve diğer sebeplerle yargılamanın yenilenmesi gerektiğini, şube başkanı ve idari sekreter olarak davanın sonucu doğrudan müvekkillerini etkilediğinden müdahale talebinde bulunan müvekkillerine davanın ihbarı gerektiğini, müvekkillerinden S. M.'in davalı Sendika Ankara 2 No.lu Şubenin 10.03.2021 tarihinde 11. Olağan Genel Kurulda şube idari sekreteri, diğer müvekkili M. B.ın ise şube başkanı olarak seçildiğini, dolayısıyla davada verilen kararın sonuçlarından birinci derecede etkilenecek olan müvekkilleri de dâhil olmak üzere davalı Sendika 2 No.lu Şube yönetimine seçilen üyelerin tamamına davanın ihbarı gerektiğini, Mahkemece şube başkanlığına ve sekreterliğine seçilen müvekkillerinin haberi olmaksızın tüm görevlerinin elinden alınmasına neden olacak şekilde şube genel kurulunun yok hükmünde sayılmasına ilişkin verilen kararın, taraf teşkiline ilişkin iş ve işlemler yerine getirilmeden verilmiş olan bir karar olduğunu, davalı Sendika tarafından muvazaalı işlemler ile aslı müdâhil müvekkillerinin açmış olduğu ve devam etmekte olan davalara ilişkin bilgi ve belgelerin muvazaalı olarak sunulmadığını, Mahkemenin hem davacı hem de davalılar tarafından bilinçli olarak yanıltılmasına ve hatalı karar vermesine sebebiyet verildiğini, yargılamanın yenilenmesi gerektiğini, davacıların haksız ve kötüniyetli ifadeleri üzerine müvekkillerinin davalı Sendika üyeliğinden ihracına karar verildiğini, davalı Sendika tarafından müvekkillerinden S. M. hakkında

üyelikten ihraç kararı alındığını, müvekkillerinden M.B hakkında alınmış olan ihraç cezası ve üyelikten ihraç cezası kesinleşinceye kadar görevden geçici olarak uzaklaştırılmasına ilişkin karara karşı dava açıldığını, davacılar ile müvekkilleri arasında husumet bulunduğunu, dolayısıyla gerek lehine karar verilen davacılar, gerekse davalı Sendikanın karara tesir eden hileli davranışlarda bulunarak sayın Mahkemeyi yanıltmış olmaları nedeniyle yargılamanın yenilenmesi gerektiğini, davalılardan T...İş Sendikası 2 No.lu Şubesinin tüzel kişiliği bulunmadığını, bu sebeple de davalı Sendika 2 No.lu Şubesi yönünden davanın kabulüne karar verilmesinin açık kanuna aykırılık teşkil ettiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle yargılamanın iadesi talebinin kabulüne, müvekkillerinin aslı müdâhil olarak davaya kabulüne, davacıların açmış olduğu davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı T...İş Sendikası vekili cevap dilekçesinde; müvekkili Sendikanın dosyada davalı olarak yer aldığını, Ankara 2 No.lu Şubenin 11. Olağan Genel Kurulunun 24.12.2020 tarihinde yapılmasına dair alınan karar için genel merkezin onayının alınmadığını, anılan kararın toplantı çağrısı bakımından da tüzüğe aykırılık teşkil ettiğini, söz konusu kararın alındığı toplantıya şube eğitim sekreterinin davet edilmediğini, toplantının usulsüz yapıldığını ve kararın sakatlandığını, davanın açılmasında genel merkezin bir kusuru bulunmadığını, dava sürecindeki beyanlarında bu durumu ileri süren müvekkili Sendikanın, beyan ettiği hususları destekleyen, Mahkeme kararını istinafa götürmesinin beklenemeyeceğini, muvazaalı şekilde bilgi belge sunulmaması, Mahkemenin yanıltılması gibi bir durumun söz konusu olmadığını, şube genel kurul iptal davasında davanın genel merkezle şubeye yönltilmesi gerekmekte olup işbu davada da bu hususun yerine getirildiğini, Mahkemenin kanuna uygun teşekkül etmediği, şube lehine hüküm kurulamayacağı iddialarının yasal dayanağı bulunmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

2. Diğer davalılar cevap vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile somut olayda aslı müdâhillere tarafından sunulan yargılamanın iadesi dilekçesinde, davanın aslı müdâhillere ihbarı gerektiği ileri sürülmüşse de yasal açıdan böyle bir zorunluluğun olmadığı, Sendika Genel Merkezi ile işleminin iptali istenilen T...İş Sendikası 2 No.lu Ankara Şube Başkanlığının dosyada taraf olarak gösterildiği, her iki davalıya da usulüne uygun tebligatların yapıldığı, taraf teşkilinin sağlandığı, Ankara 2 No.lu Şube Başkanlığınca ve Sendika Genel Merkezince iptali istenilen genel kurula ilişkin belge ve kayıtların dosyaya sunulduğu, dava dilekçesinde talep edilen hususlara ilişkin karar verildiği ve talebin aşılması, dolayısıyla aslı müdâhillere tarafından ileri sürülen yargılamanın iadesi sebepleri yönünden 6100

sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 375 inci maddesinde sayılan sebeplerin gerçekleşmediği gerekçesiyle talebin reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacılar Mustafa Barın ve Salih Memiş vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde; dava sonucunun müvekkillerini doğrudan etkilemesi nedeniyle davanın ihbarı gerektiğini, dava ihbar edilmediği için müvekkillerinin aslî müdâhil olma taleplerinin engellendiğini, davacılar ve davalı Sendika tarafından Mahkemenin yanıtıldığını, gerçeği gizleyen davranışlarda bulunulduğunu, 2 No.lu Şubenin tüzel kişiliği bulunmadığını, davanın kabulüne karar verilmesinin hatalı olduğunu, genel merkezin onayı alınarak şube genel kurulunun yapıldığını, davacıların genel kurula çağrılmadığı iddiasının gerçeği yansıtmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; yargılamanın iadesi için ileri sürülen hususların hiçbirisinin 6100 sayılı Kanun'un 375 inci maddesinde tahdidi olarak sayılan yargılanmanın iadesi sebeplerine uymadığı anlaşıldığından talebin reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmediği gerekçesiyle başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacılar Mustafa Barın ve Salih Memiş vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacılar vekili; müvekkillerinden S. M.in davalı Sendika Ankara 2 No.lu Şubenin 10.03.2021 tarihli 11. Olağan Genel Kurulunda Şube İdari Sekreteri, diğer müvekkili M.in ise Şube Başkanı olarak seçildiğini, dolayısıyla huzurdaki davada verilen kararın sonuçlarından birinci derecede etkilenecek olan müvekkillerinin de dâhil olmak üzere davalı Sendika 2 No.lu şube yönetimine seçilenlerin tamamına davanın ihbarı gerektiğini, müvekkillerin haberi olmaksızın tüm görevlerinin elinden alınmasına neden olacak şekilde, sendikalar hukukunun temelini oluşturan sendika içi demokrasi ilkesine aykırı olacak şekilde, Sendika 2 No.lu şube genel kurulunun yok hükmünde sayılmasına ilişkin verilen kararın, taraf teşkiline ilişkin iş ve işlemler yerine getirilmeden verilmiş olan bir karar olduğunu, davalı Sendika tarafından muvazaalı işlemler ile müvekkillerinin açmış olduğu ve devam etmekte olan davalara ilişkin bilgi ve belgelerin muvazaalı olarak sunulmadığını, Mahkemenin hem davacı hem de davalılar tarafından bilinçli olarak yanıtılmasına

ve hatalı karar vermesine sebebiyet verildiğini, müvekkileri S. M. ve M.B.'ın seçilmesiyle birlikte müvekkileri hakkında davalı Sendika Genel Başkanı H. Ö ve çoğunlukla rakip olarak aday olan ve seçimi kaybeden davacıların şikâyet dilekçeleri ile Sendika Yönetim Kurulu kararıyla T...İş Sendikası Disiplin Kurulunca disiplin soruşturması başlatıldığını, davacıların haksız ve kötünietli ifadeleri üzerine müvekkillerinin davalı Sendika üyeliğinden ihracına karar verildiğini, söz konusu ihraç kararlarına karşı ve davalı Sendika Genel Merkezinin 12.04.2021-13.04.2021 tarihinde gerçekleştirdiği Olağanüstü Genel Kurulda alınan kararlara karşı müvekkileri tarafından davalar açıldığını, bu durumun da davacılar ile müvekkileri arasında bir husumet bulunduğunu ve kötünietli olarak müvekkillerinin haberi ve bilgisi olmaksızın dava açıp sonuçlandırılmaya çalışıldığının, belge ve bilgileri gizleyerek sayın Mahkemeyi kasıtlı olarak yanıltmaya çalıştıklarının açık göstergesi olduğunu, davalılardan T... İş Sendikası 2 No.lu Şubesinin tüzel kişiliğinin bulunmadığını, genel merkez onayı alınmadan şube olağan genel kurulu yapıldığına dair iddiaların tamamen gerçek dışı olduğunu, davacıların, davalı Sendika 2 No.lu Şube Genel Kurul kararlarının alındığı yönetim kurulları toplantısına çağrılmadığı iddialarının haklı ve geçerli hiçbir yanı olmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, yargılamanın iadesi davasının şartlarının oluşup oluşmadığı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un "Yargılamanın iadesi sebepleri" kenar başlıklı 375 inci maddesi şöyledir:

"(1) Aşağıdaki sebeplere dayanılarak yargılamanın iadesi talep edilebilir:

a) Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemiş olması.

b) Davaya bakması yasak olan yahut hakkındaki ret talebi, merciince kesin olarak kabul edilen hâkimin karar vermiş veya karara katılmış bulunması.

c) Vekil veya temsilci olmayan kimselerin huzuruyla davanın görülmüş ve karara bağlanmış olması.

ç) Yargılama sırasında, aleyhine hüküm verilen tarafın elinde olmayan nedenlerle elde edilemeyen bir belgenin, kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması.

d) Karara esas alınan senedin sahteliğine karar verilmiş veya senedin sahte olduğunun mahkeme veya resmî makam önünde ikrar edilmiş olması.

e) İfadesi karara esas alınan tanığın, karardan sonra yalan tanıklık yaptığının sabit olması.

f) Bilirkişi veya tercümanın, hükme esas alınan husus hakkında kasten gerçeğe aykırı beyanda bulunduğunun sabit olması.

g) Lehine karar verilen tarafın, karara esas alınan yemini yalan yere ettiğinin, ikrar veya yazılı delille sabit olması.

ğ) Karara esas alınan bir hükmün, kesinleşmiş başka bir hükümle ortadan kalkmış olması.

h) Lehine karar verilen tarafın, karara tesir eden hileli bir davranışta bulunmuş olması.

ı) Bir dava sonunda verilen hükmün kesinleşmesinden sonra tarafları, konusu ve sebebi aynı olan ikinci davada, öncekine aykırı bir hüküm verilmiş ve bu hükmün de kesinleşmiş olması.

i) Kararın, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması veya karar aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuru hakkında dostane çözüm ya da tek taraflı deklarasyon sonucunda düşme kararı verilmesi.

(2) Birinci fıkranın (e), (f) ve (g) bentlerindeki hâllerde yargılamanın iadesinin istenebilmesi, bu sebeplerin kesinleşmiş bir ceza mahkûmiyet kararı ile belirlenmiş olması şartına bağlıdır. Delil yokluğundan başka bir sebeple ceza kovuşturmasına başlanamamış veya mahkûmiyet kararı verilememiş ise ceza mahkemesi kararı aranmaz. Bu takdirde dayanılan yargılamanın iadesi sebebinin, yargılamanın iadesi davasında öncelikle ispat edilmesi gerekir."

3. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) "Seçimlere itiraz" kenar başlıklı 15 inci maddesi ise şöyledir:

"(1) Genel kurulda yapılan organ ve delege seçimlerinin devamı sırasında yapılan işlemlere ilişkin olarak seçim sonuç tutanaklarının düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim, 14 üncü madde hükümlerine göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili kuruluş veya şubesine bildirir.

(2) Bakanlık veya kuruluş ya da şubesinin üye ve delegeleri; kanun ve tüzük hükümlerine aykırı olarak genel kurul ve seçim yapılması veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük ya da kanuna aykırı uygulama iddiasıyla, bu işlemlerin veya genel kurulun iptali için genel kurul tarihinden itibaren bir ay içerisinde dava açabilir. Dava basit yargılama usulüne göre iki ay içerisinde sonuçlandırılır. (Ek cümle: 12/10/2017-7036/30 md.) Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/30 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtayca on beş gün içinde kesin olarak karar verilir.

(3) Genel kurulun veya genel kurulda yapılan organ seçiminin iptaline karar verildiği takdirde mahkeme; genel kurulu kanun ve tüzük hükümlerine göre en kısa zamanda toplamak, seçimleri yapmak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar kuruluşu yönetmekle görevli olmak üzere, 4721 sayılı Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder ve görev sürelerini belirler.”

4. Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 21.10.2021 tarihli ve 2021/9588 Esas, 2021/14728 Karar sayılı kararının, şube genel kurulunun iptaline ilişkin davada taraf teşkilinin açıklandığı ilgili kısmı şöyledir:

“...

Sendikalar hukukunda tüzel kişiliğin sadece sendika genel merkezlerine ait olması ve sendika şubelerinin tüzel kişiliğinin bulunmaması sebebiyle, sendika şubelerine dava yönelilemeyeceği ifade edilebilir ise de, şube genel kurulunun iptali davaları söz konusu olduğunda konuya ihtiyatla yaklaşmakta zaruret bulunmaktadır.

Nitekim sendika şubelerinin anılan davada taraf olarak yer almaması, şubelerin haklarını yeterince savunamama sonucuna yol açabilmekte ve bu durum da 6100 sayılı Kanun'un 27 nci maddesinde ifade edilen hukuki dinlenilme hakkının ihlali neticesini doğurmaktadır. Şu halde, şube genel kurulunun iptali davalarında, sendika genel merkezi ile sendika şubesi arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğu ve davanın, sendika genel merkezi yanında ilgili sendika şubesine de yöneltilmesi gerektiği kabul edilmelidir. Nitekim yerleşik Yargıtay uygulaması da bu yöndedir.

“...”

3. Değerlendirme

1. 6356 sayılı Kanun'un 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde sendikalar, işçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek için en az yedi işçi veya işverenin bir araya gelerek bir işkolunda faaliyette bulunmak üzere oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar olarak tanımlanmıştır. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51 inci maddesi de aynı doğrultudadır. Aynı maddenin son fıkrasında sendikaların yönetim ve işleyişlerinin demokrasi esaslarına aykırı olamayacağı vurgulanmıştır.

2. Genel kurul sendikaların iradesini yansıtan nihai karar organıdır. 6356 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde, genel kurulun, sendika ve şubelerin zorunlu organlarından olduğu belirtilmiştir. Genel kurulun görev ve yetkileri aynı Kanun'un 11 inci maddesinde düzenlenmiş olup maddeye göre sendika organlarının seçimi yetkisi de genel kuruldadır. Bu itibarla, sendikanın yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerinin belirlendiği genel kurulların, demokratik esaslar doğrultusunda icra edilmesi, sendika içi demokrasinin gerçekleşmesi yönünden son derece önemlidir. Bu cümleden olarak, bir sendikanın demokratik yapıya sahip olup olmadığına ilişkin en somut ölçüler genel kurulun yapısı ve işleyişinde aranmalıdır

(Fevzi Şahlanan, Sendikaların İşleyişinin Demokratik İlkelere Uygunluğu, İstanbul, 1980, s.119).

3. Somut uyuşmazlıkta Ankara 46. İş Mahkemesinin 08.03.2022 tarihli ve 2021/923 Esas, 2022/144 Karar sayılı asıl dava ve birleşen Ankara 10. İş Mahkemesinin 2021/203 Esas, 202/373 Karar sayılı dava bakımından yargılamanın iadesi talep edilmektedir. Söz konusu asıl ve birleşen dava ile farklı davacılar tarafından Şube Yönetim Kurulunun 22.02.2021 tarihli ve 479 sayılı kararı ile 10.03.2021 tarihinde icra edilen Şube 11. Olağan Genel Kurulunun iptalinin talep edildiği, her iki davanın da sadece sendika genel merkezi hasım gösterilerek açıldığı, yargılama devam ederken ilgili şubenin davaya dâhil edildiği, yargılama sonucunda davaların kabulü ile "Davalı Türkiye Ticaret , Kooperatif , Eğitim, Büro ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası Ankara 2 Nolu Şube Yönetim Kurulu'nun 11. Olağan Genel Kurulunun 10.03.2021 tarihinde yapılmasına dair 22.02.2021 tarihli ve 479 Sayılı Kararının YOK HÜKMÜNDE OLDUĞUNUN TESPİTİNE, 2-Davalı Türkiye Ticaret , Kooperatif , Eğitim, Büro ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası Ankara 2 Nolu Şubesi'nin 10.03.2021 tarihli 11.Olağan Genel Kurulu'nun tüm hukuki sonuçları ile birlikte İPTALİNE" karar verildiği, gerekçeli kararın davacılar vekili, davalı Sendika vekili ile Ankara 2 No.lu Şubeye tebliğ edildiği, karara karşı tarafların istinaf yoluna başvurmamış ve bu suretle hükmün kesinleştiği görülmektedir.

4. Diğer taraftan dosya içeriğine göre 02.08.2021 tarihinde aynı şubede olağanüstü genel kurul icra edildiği, zorunlu organ seçimlerinin gerçekleştirildiği ve şube yönetim kurulunun yeni üyelerden teşekkül ettiği anlaşılmaktadır.

5. Bu noktada belirtmek gerekir ki yargılamanın iadesinin talep edildiği asıl ve birleşen davanın yargılaması sırasında yerleşik Yargıtay uygulaması doğrultusunda ilgili şube davaya dâhil edilmiş ise de; Mahkemece karar verilmeden önce şubede zorunlu organ seçimlerinin gerçekleştirildiği bir başka genel kurulun icra edildiği ve şube yönetim kurulunun yeni üyelerden oluştuğu görüldüğünden, ilgili şubenin davaya dâhil edilmesinin ve yargılamadaki tebligatların sadece ilgili şubeye yapılmasının, hukuki dinlenilme hakkının gereğinin yerine getirilmesini temin etmediği açıktır.

6. Bu itibarla her ne kadar Dairemiz uygulamasında şube genel kurulunun iptali davalarında, sendika genel merkezi ile sendika şubesi arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğu ve davanın, sendika genel merkezi yanında ilgili sendika şubesine de yöneltilmesi gerektiği, ilgili şube davaya dâhil edilmeksizin yargılamanın sonuçlandırılmasının yargılamanın iadesi sebebi olduğu kabul edilmekte ise de yeniden yapılan değerlendirme sonucunda anılan içtihadın değiştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

7. Bu açıklamalar ışığında sendika şube genel kurulunun iptali davalarında, sendika genel merkezi ile iptali talep edilen genel kurulda şube yönetim kurulu

üyeyi seçilen gerçek kişilerin tamamının zorunlu dava arkadaşı olduğu, davanın sendika genel merkezi ile şube yönetim kurulu üyelerine yöneltilmesi gerektiği, sendikanın temsilcisi sıfatının bu kişilere ait olduğu kabul edilmelidir. Nitekim sendika şubelerinin tüzel kişiliğinin bulunmadığı ve bu anlamda ilgili sendika şubesinin davaya dâhil edilmesi uygulamasının usul hukuku bağlamında da sorunlar yarattığı dikkate alındığında, şube yöneticilerine davanın yöneltilmesinin hukuki dinlenilme hakkının gereğinin yerine getirilmesini sağlayacağı açıktır.

8. Bu noktada yargılamanın iadesi davası ile ilgili değerlendirme yapılması gerekmektedir. Kesin hükme bağlanmış olan bir davaya yeniden bakılmayacağına ilişkin kuralın en önemli istisnası yargılamanın iadesi yoludur. Yargılamanın iadesi, bazı ağır yargılama hatalarından veya eksiklerinden dolayı, maddi anlamda kesin hükmün sona ermesini ve daha önce kesin hükme bağlanmış olan bir dava hakkında yeniden yargılama ve inceleme yapılmasını sağlayan olağanüstü bir kanun yoludur. Yargılamanın iadesi sebepleri, sınırlı olarak 6100 sayılı Kanun'un 375 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilmiştir. Hükmün (c) bendinde yer alan düzenlemeye göre “Vekil veya temsilci olmayan kimselerin huzuruyla davanın görülmüş ve karara bağlanmış olması” durumu da yargılamanın iadesi sebebidir.

9. Yargılamanın iadesinin talep edildiği Ankara 46. İş Mahkemesinin 08.03.2022 tarihli ve 2021/923 Esas, 2022/144 Karar sayılı asıl dava ve birleşen Ankara 10. İş Mahkemesinin 2021/203 Esas, 2021/373 Karar sayılı dava dosyasında, davanın, iptali talep edilen şube genel kurulunda seçilen ve şube yönetim kurulunu oluşturan üyeler davaya dâhil edilmeksizin sonuçlandırıldığı, bu suretle 6100 sayılı Kanun'un 375 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi anlamında temsilci olmayan kimsenin huzuruyla davanın görülerek karara bağlandığı tartışmasızdır. Bu itibarla İlk Derece Mahkemesince yargılamanın iadesi talebinin kabulü ile yeniden yargılama yapılması ve oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi ve Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

13.04.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.